

UKA16/14

9. november 2016

Kalistat Lund

Bæredygtighed er nøglen til vækst

Grønland står ved en skillevej. Vi skal sikre vores fremtid og vi skal sikre vores børn og børnebørn. I arbejdet for at styrke landets økonomi er handel med omverdenen den eneste vej til nye indtægter. Her er vores udenrigspolitik og indenrigspolitik, og den indsats vi lægger i at gøre vores politik tydelig for omverdenen grundlæggende. Det er vores indsats, og ikke andres end vores, der rykker noget. Jeg nævner indenrigspolitikken fordi der her ligger helt centrale elementer, som omverdenen følger tæt med i. Det handler om forvaltningen af vores levende ressourcer, det handler om god regeringsførelse, det handler om vores sikring af, at korruption og kammerateri bekæmpes, om gennemsigtighed i vores forvaltning og om, at vi overholder internationale aftaler. Disse ting hænger sammen.

Verden omkring os forandrer sig hele tiden og vi skal hver dag forholde os til den forandrede verden. Storbritannien har ved en folkeafstemning besluttet at melde sig ud af EU. I går blev Donald Trump valgt som Præsident i USA. Disse har konsekvenser for os. Skal vi for eksempel fortsat kunne sælge rejer til Storbritannien med den størst mulige indtægt til landskassen er det os der skal vise, at vores fangst er bæredygtig og os der skal arbejde hårdt for, at vi får nye handelsaftaler med Storbritannien. Brexit samt valget i USA stiller med andre ord nye krav til os og det er vores opgave ikke at blive agterudsejlet på et verdensmarked fyldt med konkurrence.

Omverdenen påvirker os

Vi følger dermed med i, hvad der sker i andre lande omkring os fordi vi ved, at vi ofte får nye opgaver på bordet, når ting ændrer sig i andre lande.

På samme måde følger verden med i, hvad der sker her i landet. Forvalter vi vores ressourcer forsvarligt? Er vores fiskeri bæredygtigt? Sådanne spørgsmål omverdenen ikke fordi de ønsker at begrænse vores fiskeri. De spørger fordi forbrugerne ønsker produkter, som de med ro i sindet ved, er forvaltet bæredygtigt.

Derfor efterlyser vi fra Inuit Ataqatigiit, at et samlet Naalakkersuisut, med Formanden for Naalakkersuisut i spidsen, melder meget klart ud om Grønlands bæredygtighedspolitik. Ligeledes skal vores regering ud og sige klart til omverdenen, hvorfor vores brug af levende ressourcer er så vigtig for vores kultur og vores økonomi. Meld klart ud. Ordet bæredygtighed må ikke blive et tabu. I dag er det hastigt på vej til at blive et tabu, når man lytter til debatterne her i salen og til debatterne i samfundet om forvaltningen af vores ressourcer.

Hvis vi skal sikre vores udenrigshandel, og dermed sikre befolkningens indtægter, både til næste år, om fem år og om ti år, så er det i dag vi skal kunne melde klart ud, at vi ikke spiller hasard med vores fremtid - at vi forvalter vores ressourcer bæredygtigt.

Bæredygtighed er nøglen til, at vores økonomi styrkes. Så klart kan det siges. Vores land må være modent nok til at tage dette ansvar på vores vej mod selvstændighed.

Grønland skal være tydelig med sine klimamål

Samme ansvar skal vores land være modent til at tage når det gælder bekæmpelsen af klimaændringer. Verden stod sammen om en aftale i Paris i december 2015. Selv USA og Kina fandt endelig sammen for at sikre et resultat, som kan rykke verden nærmere en mindselse af klimaændringerne.

Inuit Ataqatigiit meldte meget klart ud allerede inden udgangen af 2015, at Grønland skal have sine egne, klare klimamål. Når verden omkring os laver en historisk klimaafale, skal vi ikke være blandt de sidste i rækken som melder klart ud, at vi tager et medansvar. Vi skal gå forrest, som dem der tydeligst rammes af klimaændringerne, og vise, at selv vi vil have klare klimamål, på hver af vores sektorer.

Vi er glade for at Naalakkersuisut i den nye koalitionsaftale har sat sig for at undersøge følgerne af klimaforandringerne. Dertil kan parisaftalen være et vigtigt element og som bør undersøges grundigt.

Forsvarsaftalerne skal genforhandles

Pituffik, den tabte servicekontrakt og vores forhold til USA gennemgås naturligvis i den udenrigspolitiske redegørelse vi debatterer i dag. Det er en sag, som nu har været på dagsordenen i to år, og som vi fra Inuit Ataqatigiits side i forhold til det fremadrettede har arbejdet hårdt på, at Grønland kan stå sammen om. Vi meldte hurtigt efter nyheden om den tabte servicekontrakt ud, at forsvarsafalekomplekset skal granskes med henblik på genforhandling, og at skiftende servicekontrakter ikke er nok grundlag for Grønlands indtægter fra Thulebasen. Naalakkersuisut har dette efterår endelig meldt klart ud, at de er enige i at forsvarsaftalerne skal genforhandles. Det er en udmelding vi fra Inuit Ataqatigiit har ventet længe på.

Vi fremsatte sidste år et forslag som skal bringe os til kravet om en genforhandling. Vi har samarbejdet godt med de andre partier i Inatsisartut om at sikre, at vi ender med et godt resultat, og det er vi glade for.

Vi ser frem til at behandle de tre forslag der nu ligger på Inatsisartuts bord i det Udenrigs- og sikkerhedspolitiske udvalg. Det vigtigt vi står sammen om udenrigspolitikken, og vi mener at med denne rette tilgang kan opnå meget. Vi mener også at det er vigtigt at have et godt samarbejde med forskellige lande ift. forsvar.

Grønlands egen arktiske strategi

En tydelig politik som meldes klart ud er et redskab for både os selv og for de lande vi ønsker at samarbejde med. Derfor har vi på dette efterårs samling fremsat forslag om, at Grønland udarbejder sin egen arktiske strategi. Rigsfællesskabet har en fælles strategi som gælder i årene 2011 til 2020 og denne strategi skal evalueres inden der laves en ny som skal gælde fra 2020. Det er derfor nu vi i Grønland skal sikre, at vores ønsker og krav til den arktiske udvikling beskrives og gøres klare.

Færøerne har deres egen arktiske strategi og der er intet til hinder for, at vi også udarbejder Grønlands egen arktiske strategi. Dette vil sikre, at vi proaktivt udsender en klar stemme om, hvordan vi ønsker udvikling skal se ud. En klar stemme om, hvordan vi ser vores position i det arktiske og globalt.

Vi er en arktisk nation

Vi skal tage teten i det arktiske. Ikke gennem København, men gennem vores position som arktisk nation og arktisk folk. Det skal vi gøre sammen med andre arktiske nationer og andre arktiske folk. Her skal vi ikke holde os tilbage fra at tydeliggøre, at vi har en anden position end den danske position i Arktis. Vi er et arktisk land og et arktisk folk.

Vi har et stort arbejde foran os. Arktis er som region en fredelig region. Otte meget forskellige stater samarbejder fredeligt gennem dialog og diplomati. Vi har i nu 20 år haft et samarbejdsorgan vi kalder Arktisk Råd som bygger på en unik struktur med seks oprindelige folks organisationer som permanente deltagere. Det skal vi tage vare på.

Men Arktisk Råd gennemgår netop nu en proces, hvor man styrker rådet og giver det større kompetence. Vi skal fra grønlandsk side sikre, at arktiske folks ret til selvbestemmelse ikke undermineres gennem hverken Arktisk Råds arbejde eller gennem andre mellemstatslige samarbejdsfora.

Internationalt udsyn gør stærk

Arktis er rykket op på dagsordenen hos staterne. Vi skal blive ved med at minde statslederne og andre lande i verden som har en interesse for Arktis om er, at Arktis er befolket af os, de arktiske folk. Det er først og fremmest os der skal have ansvaret for, hvordan Arktis skal udvikles. Det vil vi blandt andet gøre ved, at vi udarbejder Grønlands egen arktiske strategi. Vi ser frem til debatten om vores forslag og håber, at Inatsisartut og Naalakkersuisut tager godt imod forslaget.

En anden instans som også lader sin stemme blive hørt klart i det internationale er Inuit Circumpolar Council, ICC. Vi er glade for, at Grønland har et godt samarbejde med ICC i både Arktisk Råd og i FN. Det er en stærk alliance som skal fortsættes og fortsat styrkes.

Tak til repræsentationerne

Der er god grund til, at vi udvider vores internationale aktiviteter gennem diplomatisk repræsentation. Grønland har i dag en repræsentation i Danmark, en i EU og en i USA. Jeg vil i dag benytte anledningen til at takke vores dygtige medarbejdere på vores repræsentationer. De udfører et vigtigt arbejde som er med til at bane vejen for store aftaler, som for eksempel vores partnerskabsaftaler med EU om uddannelse og fiskeri, og for, at Grønland bringer sine meninger og budskaber direkte ind der hvor tingene sker.

I den kommende tid får vores repræsentation i EU brug for, at vi politikere også er mere aktive i Bruxelles. Vi skal være til stede og vise vores interesse for samarbejde hvis vi fortsat vil sikre gode partnerskabsaftaler.

Vi opbygger gennem vores repræsentationer en værdifuld viden som vores lands videre vej frem mod selvstændighed skal bygge på. Det er særligt glædeligt at se, at så mange grønlandske studerende får muligheden for at tilegne sig viden om det diplomatiske og udenrigspolitiske arbejde gennem praktikophold og studenterjobs på vores repræsentationer. Bliv ved med det og fortsæt det gode arbejde.

Det globale medansvar – vores ansvar

I starten af dette ordførerindlæg talte jeg om modet til at tage bladet fra munden og klart udmelde at vi går ind for bæredygtighed. Det er en pointe jeg vil gentage.

Debatten må ikke komme til at handle om et ja eller nej til, *om* vi skal forvalte bæredygtigt. Debatten skal handle om, *hvordan* vi forvalter bæredygtigt. Det har vi et fælles ansvar for at sikre.

Vi kan ikke flygte fra, at vi er en del af den globale verden.

I de kommende år får vi atter en stor opgave i blandt andet den internationale hvalfangstkommission, IWC. Vi skal også her tage teten, og gå i spidsen for Rigsfællesskabet. Vi har den diplomatiske viden og vi ved hvad konflikterne handler om. Vi bliver taget seriøst hvis vi også sikrer en klarhed om vores forvaltning herhjemme.

Generationer efter os skal også kunne sikre deres børn gode vilkår, ved at kunne opretholde en god levestandard inden for fiskeri- og fangsterhvervet. Det handler om social, økonomisk, kulturel og miljømæssig bæredygtighed. Det er ikke udenrigspolitik det hele, men det hænger sammen.

Den solidaritet vi viser herhjemme skal vi også vise udadtil.

Atomkraft er ikke bæredygtig

Det handler om medansvar. Medansvar i en verden, som på nogle områder i disse år bliver stadig mere brutal. Krigen i Syrien er et eksempel. Vi har i Inatsisartut i foråret haft nogle gode debatter om spørgsmålet om, hvorvidt Grønland skal bidrage med at modtage krigsflygtninge i fremtiden. Naalakkersuisut informerede os i den forbindelse om, at det forberedende arbejde er i gang. I Naalakkersuisuts udenrigspolitiske redegørelse mangler der nogle ord om dette ligesom vi mener der mangler nogle klare ord om Grønlands globale medansvar for at føre en klar og bæredygtig forvaltning.

Hvordan vil man for eksempel fra Grønlands side aktivt arbejde for nedbringelse af antallet af atomvåben i verden, nu hvor et flertal har besluttet, at Grønland ikke skal holde sig tilbage fra at eksportere uran? Og hvad mener Naalakkersuisut når I "ren"-stempler atomkraft vel vidende, at går det galt, så går det rigtig galt. Mener I, at atomkraft er bæredygtig? Dette er spørgsmål som burde have fyldt mere i redegørelsen, og som vi fra Inuit Ataqatigiit mener, kræver en bred folkelig deltagelse.

Vi har i koalitionsaftalen blevet enige om at spørgsmålet om uran-udvinding ikke skal splitte os.

Det er vi glade for og vi mener at enkelte punkter som dette ikke bør hindre samarbejde i landets politiske styre. Vi fra Inuit ataqatigiit arbejder jo for at der ikke skal være uranudvinding i vores land.

Med disse ord vil vi takke Naalakkersuisut for en interessant udenrigspolitisk redegørelse. Må vi fortsætte det gode udenrigspolitiske samarbejde i både Inatsisartut og med Naalakkersuisut.

Qujanaq.